

פשיעה מחמת רשלנות/שכחה - 1154

לאן הגענו ? שומר שלא זוכר היכן הונח הפקדון - פושע ומשלם. שומר שאמר למשרתו להטיל "כשותא" מסויימת והמשרת נטל אחרת פטור "שומר חנם" על אובן הכשותא, ואין זו פשיעה חשובה: מדוע אי תשומת הלב ביחס לכשותא איננה נחשבת פשיעה ואילו אי תשומת הלב לזכור היכן חפץ הפקדון נחשבת פשיעה ? מה מעמדה של "שכחה" בהלכה.

לגבי "תפילת תשלומין" למי שלא התפלל אחת התפילות קיימת אפשרות של "תפילת השלמה" והיא "זכות" למי שנאנס וכדו' אבל מי שהזיד ולא התפלל תפילת השלמה – אין לו את ה"זכות" של ההשלמה ? מה דינו של מי ששכח להתפלל האם נחשב מזיד אנוס ?

שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפילה סימן קח סעיף ח

מי שלא התפלל בעוד שיש לו זמן להתפלל, מפני שסבור שעדיין ישאר לו זמן אחר שיגמור אותו עסק שהוא מתעסק בו, ובין כך ובין כך עברה לו השעה; וכן מי שהיה טרוד בצורך ממנו שלא יבא לידי הפסד, ועל ידי כך הפסיד מלהתפלל; וכן מי שהוא שכור ולא התפלל, כולם חשובים אנוסים, ויש להם תשלומין. הגה: מיהו לכתחלה לא יעבור זמן תפלה משום הפסד ממון (ת"ה ס"י ה').

מגן אברהם סימן קח ס"ק יא

שסבור. דשכחה מקרי אנוס ועבח"מ ס"י תכ"א ס"י.

בבא קמא דף כו:

אמר רבה: היתה אבן מונחת לו בחיקו ולא הכיר בה, ועמד ונפלה, לענין נזקין - חייב, לענין ארבעה דברים - פטור, לענין שבת - מלאכת מחשבת אסרה תורה, לענין גלות - פטור,

רש"י מסכת בבא קמא דף כו:

לענין נזקין חייב - דהא אפקינן שוגג כמזיד ואנוס כרצון. מלאכת מחשבת אסרה תורה - שנתכוין לעשות מלאכה אלא כסבור שהיום חול או סבור שמלאכה זו מותרת וכל הני דאמרין הכא לא נתכוונו לעשות המלאכה הלכך פטור. לענין גלות - כגון אם נפלה על האדם ומת. פטור - דגבי גלות כתיב מכה נפש בשגגה (במדבר לה) ולא מיקרי שגגה אלא היכא דה"ל ידיעה מעיקרא וזה לא הכיר בה מעולם.

שולחן ערוך חושן משפט הלכות חובל בחבירו סימן תכא סעיף י

היתה לו אבן מונחת בחיקו, בין שלא הכיר בה מעולם, בין שהכיר בה ושכחה ועמד ונפלה והזיקה, וכן אם נתכוון לזרוק שנים וזרק ארבעה והזיק, או שהזיק כשהוא ישן, חייב בנזק ופטור מד' דברים.

נסה להגדיר מתי שכחה מוגדרת אנוס ומתי מזיד – ומה והאם נוכל להשליך לגבי שומר ששכח היכן הפקדון ? שכח לסגור דלת, שכח את הפקדון באוטובוס וכדו'.

ערוך השולחן חושן משפט סימן שג סעיף ו

חיובו של שומר שכר מפורש בתורה שחייב בגניבה ואבידה ופטור באונסים וכיצד חיובו בגניבה לאו דוקא כשלא שמר כראוי כגון ששכח לנעול הדלת או לא נעלה כראוי דזהו פשיעה שגם שומר חנם חייב בה אלא אפילו נעלה כראוי ונגנבה או נאבדה חייב דהשומר שכר צריך לשמור שמירה מעולה כדרך ששמר יעקב אבינו את צאן לבן שאמר [בראשית לא, מ] הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה ותדד שנתי מעיני וכדרך שומרי העיר שעליהם מוטל שמירת העיר [ספ"ז דב"מ] ואינו פטור אלא שבאו עליו ליסטים מזויינים ועמד כנגדם ולא היה יכול להציל או שלא היה יכול לעמוד כנגדם מפני הפחד דזהו אנוס גמור וכן כל אנוס כה"ג וכשנאנס משלם לו בעה"ב שכרו [ש"ך] דמאי הו"ל למיעבד והלא הוא עשה שמירתו כראוי ומשמיא הוא דאנסי ליה.

שים לב בדינו של שומר חנם ששכח ! מה הטעם ? ומדוע מוגדר "פשיעה" אחר שאנו יודעים שפירוש המילה פשיעה הוא במרד/להכעיס ?

ישועות ישראל עין משפט סימן נה ס"ק א

ועכ"ז יש לדקדק בזה, דהא קיי"ל בפרק המפקיד [ב"מ ל"ה ע"א] דכל לא ידענא פשיעותא הוא, ומאי שנא לגבי ד' דברים דפטרינן לשוכח (=נראה שכוונתו לסוגיית ב"ק הנ"ל), ובשומר חנם חייב. והנה הנימוק"י בסו"פ כיצד הרגל [י' ע"ב ברי"ף] הביא בשם הרמ"ה בהא דקיי"ל אשו משום חציו ואם הדליק אש והלך ברוח מצויה חייב בד' דברים, ולמה בהיתא אבן בחיקו והכיר בה ושכחה ונפלה פטור. ותירץ דשאני ברוח מצויה דפשע, אבל הכא בעת שהניח בחיקו היה זכור, ובשעה שנפלה ממנו כבר היה שכוח.

ונראה דהיינו טעמא דבשומר חנם מיקרי שכחה פשיעה, ולענין ד' דברים לא מיקרי פשיעה, דהא חזינן למאן דאית ליה אשו משום חציו, אם בשעה שהדליק האש לא היה ראוי להלך, שהיה חומה ונפלה, אעפ"י שידע ופשע ולא גדרה, מ"מ אינו מחויב משום חציו אלא משום ממונו, ואינו מחויב בד' דברים, כדאמרינן ב"ק דף כ"ג [ע"א]. ובודאי כמו כן, אם הניח אדם לשמור גחלתו והלך ממנו, אף על פי שידע בעל האש ממנו, אין עליו חיוב משום חציו, דמה לי ששמר ע"י חומה או ע"י איש, ולא מתחייב בד' דברים משום חציו אלא היכא שבשעה שהתחיל להדליק האש היה ראוי להלך ברוח מצויה, אבל אם בשעה שהדליק לא היה ראוי אף על פי שאח"כ פשע בשמירתו אין עליו חיוב דחציו אלא משום ממונו, ופטור מד' דברים. א"כ במניח אבן בחיקו ואז היה זכור א"א לחיבו על מעשה הראשונה שהניח בחיקו, דאז היה יכול לשומרו, ועל מה שהסיח דעתו ונתעצל להיות בזכרונו, נהי דמיקרי פשיעה, מ"מ לא גרע מהא דנפל גודא והיה לו לגדרה דאמרינן להדיא בפ' כיצד הרגל [ב"ק כ"ג ע"א] דפטור מד' דברים.

אבל בשומר חנם דחייב בשמירה, מה שהסיח דעתו משמירה, זה מיקרי פשיעה וחייב. כללא דמלתא דשכחה מיקרי פשיעה בעת שהסיח דעתו מדבר שהיה מוטל עליו, אבל מה שנעשה בעת שכחה מיקרי אונס, לכן בהיה אבן בחיקו ושכח א"א לחייב על מה שעמד ונפל, דאז היה שכוח, ועל שהסיח דעתו פטור, דאינו אלא גרמא כמו בנפל גודא ולא גדרה. אבל שומר חנם ששכח חייב על שהסיח דעתו, ומה שהסיח דעתו מיקרי פשיעה, כמו בנפל גודא ולא גדרה, דשומר חנם ודאי חייב בגרמא, ולא מיבעיא למ"ד [ב"מ מ"ב ע"א] תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב, דבזה ודאי כיון דהאונס בא ע"י פשיעה חייב, אלא אפילו למ"ד פטור, היינו בדבר שאין ראוי שיבוא אונס זה ע"י פשיעה, כמו בצריפי דאורבנא דהו"ל נטירתא לגבי גנבי ופשיעותא גבי נורא, ולא נשרף אלא נגנב, דהו"ל אונס לגבי מעשה זה שנגנב, ואין דרך שיהיה נגנב בצריפא דאורבנא. אבל הכא אונס זה ששכח בא ע"י פשיעה, שהסיח דעתו, ואונס זה גרמא הפשיעה, ה"ז ככל פשיעה דשומר חנם דחייב אפילו בגרמא, ואין זה ענין להא דד' דברים.

באר את חילוקיו !

שמע שלמה א"ח חלק ג' סימן ג'

עוד עמדתי על זה בתשובה אחרת בענין שומר חנם ששכח היכן הניח הפקדון שאמרו בב"מ דף ל"ה ע"א ומ"ב ע"א כל לא ידענא פשיעותא היא וכ"פ הרמב"ם והש"ע ח"מ סי' אר"ץ דהוי פשיעה ולכאורה קשה דמאי שנא מהיה לו אבן בחיקו ושכחו וקם ונפל האבן והזיק דפטור מארבעה דברים שהם רפוי שבת בושת ופגם כמבואר בש"ע ח"מ סימן תכ"א דחשיב אונס מה ששכח שיש לו בחיקו ? וחלקתי בין שכחה כזו ששכח באותו הרגע שקם שהאבן מונחת לו בחיקו דזה נחשב אונס ובין ההוא ששכח היכן הניח הפקדון דהיא שכחה מוחלטת ונחשבת פשיעה דהו"ל לשים דעתו לזכור איפא הוא מניח הפקדון כדי להשיבו לבעליו במועדו והוא מחובת השמירה. ובני חביבי יש"י הביא לי ראיה לזה מהתוס' בגיטין ל"ה ע"א ד"ה לא היס שהקשו על הגמ' שם באותה אלמנה שהפקיד אצלה דינר זהב בשני בצורת והניחתו בכד של קמח ואפאתו בפת ונתנתו לעני וכשבא בעל הדינר אמרה ליה יהנה סם המות באחד מבניה של אותה אשה אם נהנתה מאותו דינר אמרו לא היו ימים מועטין עד שמת אחד מבניה וכששמעו חכמים בדבר אמרו מה מי שנשבע באמת כך הנשבע על שקר על אחת כמה וכמה והתוס' הקשו משבועות כ"ו ע"א שאמרו האדם בשבועה פרט לאנוס וכו' וכתבו ז"ל וי"ל דהכא גבי פקדון הוה לה להזהר יותר לשומרו היטב והוה לה לאסוקי אדעתה שתבא לידי שבועה עכ"ל וכ"כ גם בתוס' בשבועות שם הרי מפורש דשכחת פקדון לא חשיבא אונס משום דהתחייבה לשמור ומוטל עליה לשים לבה לפקדון.

ושכחת התפלה היא דומה לשכחת האבן שנעלם ממנו ענין התפלה לשעתו ואונס הוא ויש לו תשלומים כפסק מרן ז"ל בש"ע ובהכרעת רוב ככל הפוסקים וכן עיקר ודי בזה לע"ע.

באר את חילוקיו !

תשובה להרצני המופלג צחרי מריה בנימין קלונימוס שטיין
ציק ראלפערטא יע"א.

יא אשר שאלני אודות איך אי' עקשן חצרו צנקטו לדעצערעלין
עיקה נידו טלית אי' לחוליו למקרו לצנו הדר
עס צעיר הי"ל ונתרלה לצקשמו ולקח הטלית עמו וצנקטו על
הצאהן הניחו נידו כדרך הנוקעים עס שנוניחם החפלים אל
המקומות המוכנים לזה וכשילא מהצאהן צנולו לעיר הי"ל שכת
לחם ונשאר עס וכשצא לציתו ושאלו המעלה אודות הטלית
לא נוכר ששבתו על הצאהן ולא נמלא עוד, ושאל מעלי אי

יד יצחק : ב"ב / הלכות אבות וטובות טו וטז / עמוד 32
הדפוס מאתריה

מייחצז השכחה פשיעות או לא עכ"ד צקלרת. הנה מלך השכחה
ודאי לא מייחצז פשיעות רק לונק כי השכחה מלוי כנודע גם
צדצרי רז"ל רק לכארי יש לדון דהוי תחילתו צפשיעה מה שהניחו
נידו ולא הי' שמייה מעולה לענין גניצה ולכן איצ"ג דהי' קופו
צאונק חייצ כנצולר צקי רליא קע"י כיצ דאצפי שחי שמייה
מעולה לענין גניצה ורינו אינה שמייה מעולה לגבי האש ונשיה
חייצ וה"כ כן. אלכל צאונת ז"א דאדרכה דמי למז דאמרי עס
קע"י י"צ צהניח הצהמה ונכנס לעיר וצא ארי לדרכה וכו'
אס נכנס צשעה עדרך צ"א לכנוק פצור דנערי דנערו
איכסי כונו שכתב הקמיע עס וה"ל כיון דהניח הטלית
צמוקס עדרך שאר צ"א מניחים חצליהס לא פצ"ג כלל. ויותר
נזה מוצאר צקצי י"ג דרך האומרים הכל לפי הפקדון
דחציצ עס דכאדך שנייתו להניח צצית שער וכו' וכ"כ
רמ"א צקצי י"ח צמוקס המשתמר כדרך המוקס וכפי הזמן וכו'
ומוצאר גם מדצרי הש"ע דקני שניתי אל המוקס שניתי מעותיו
יע"ש וכיון דכאן הניחו צמוקס שכל צ"א מניחים נמלא דלא
פצע כלל, ולכן לענין פשע שאס המעלה מלמינו צלא צנועה צלא
פצע צה מלך אחר או ששלא צה יד פצור הכפקד
כי לפי דצרינו לא הי' כאן פשיעה כלל. ועיי' שריס
והרמ"ו שיק ז"ל חלק חנו ק"י י"ד ותו לי"ע.

יד יצחק : ב"ב / הלכות אבות וטובות טו וטז / עמוד 32
הדפוס מאתריה

שערים המצויינים בהלכה חלק ד' קפ"ח ס"ק ב'

ומי שנוסע בנסיעה הציבורית ומסרו לו חפץ להוליכו עמו למסור שמה
במקום שיהי' והוא הניח החפץ אצלו ועיי' בש"ך רצא ס"ק כו דאם גם מעותיו
מניח שם הוי זה דרך שמירה. ובירדו מהמרכבה שכת החפץ שם והמפקיד
טוען שהיה לו לאחזו בידו כדי שלא ישכח יש ללמוד ממש"כ באו"ח ס"י קח
ס"ח מי שעוסק בעסקיו וסבר שיש לו זמן להתפלל ועברה השעה חשיב כאונס
כד וה"נ הוא סבר שיש לו עוד זמן ליקחו בידו ושכח וירד בלא החפץ ובשו"ת
יד יצחק ח"ב ס"י קעו כתב באחד שנסע במרכבת הברזל ומסר לו חבירו טלית
להוליכו לבנו והוא הניחו מידו על המקומות שמיוחדים להגיה החפצים
וכשירד משם שכחו שם כתב

י שכחה צמומר איס הוי אונס או פשיעה. כגון
שהניח הפקדון צארגז קוגרת ועקוגרת ופתח
הארגז ושכח לקגרה. וכשנזכר שהניחה פתוחה
צא ומלא שחסר הפקדון צאופן דידע צודאי שצאוחו
הפעם ששכח הארגז פתוחה נגנצ הפקדון עיין
מוצאר לא צשו"ת מקיר צרוך קיוון צ"ן שפסק
דשכחה הוי אונס ולא פשיעה וישצע צנועה
צומרים ופטור. אולם איס אינו יכול לישצע שהניחה
פתוחה עיי' שכתב וצנאוחו פעם נגנצ עיי' השכחה
איס הוי מחשולית. כן ציאר דצרינו צקי זכור לצורהס
חרימ חיי ערך פשיעה. ועיי' שכתב שכן הוי גם
דעת מהרש"ך דהוי אונס וליין עס שהוא מחלוקת
הפוסקים ומלי המוחזק לומר קי"ל דהוי אונס.
וגם ליין לעיין צהס"ד ס"י שלי"ג. ועיי' צחיצ ערך
צומר צעס הכנה"ג קיוון רליא צהגה"ט אוח הי'
דשכחה אונס הוא. וכן הוכיח צצורה יעקב ח"צ
ס"י קע"ח והש"ג עס על הש"א שלא פסק כן יעיי' ש
צאורד. ועיי' לעיל דציי גרמא כלל מ"ו ס"י הי'
עיי' צעס השאילות יעצ"ן דשכחה הוי קרוב למייד
ולא הציא כלל דעת האחרונים:

ועיי' צשו"ת קמיה לחיים ס"י י"ז שכתב צראונן
ושמעון שוחפ"ס צמרי"ו. ופעם אחת שלא
ראונן לשמעון שהוא צעיר אחרת קחורה למכור
עס. וכי לו שלא יקיף עמין קחורה זאת לשום
אדם דקחורה זאת אינה נמכרת צהקפה. וקיים
שמעון כאשר לוח עליו ראונן. ולאחר שלשה חדשים
שלא לו ראונן פיר עמין הקחורה הזאת איך לא כתב
לו כמקדס שלא יקיף הקחורה. והלך שמעון ומכרה
צהקפה. וכפקד החוצ ועוען ראונן שההפקד חל
על שמעון כיון ששינה ממה שכתב לו צתחילה שלא
יקיף עמין הקחורה זאת ועל סמך זה שלא הקחורה.
ושמעון מציב ששכת כעת מהתראה הראשונה ולא
עלה כלל צזכרונו והשיצ הבאון המחצר דלפי דעת
מהרים עיין צקי כיח וצצצ"י ומקור צרוך (שהצחתי
לעיל) דשכחה הוי אונס ולא פשיעה וכ"כ מהרש"ך
ח"צ ס"י ק"ה. איכ צניד שמעון הוי אונס ופטור.
אולם מלינו חולקים צזה הלא הי' הרצ פי"ח ח"א
ס"י כיצ וצצער אפרים ס"י כיח צעס צנו הרצ ז"ל
דשכחה הוי פשיעה. וכ"כ הרצ משפט לרק והציאו
הכנה"ג צקי רליא צהגה"צ אוח ק"י צשכת והניח
חיצה פתוחה דהוי פשיעה. ועיין להרצ דצד משה
ח"צ ס"י פ"ו שציא מחלוקת זה וכתב דהמע"ה
פיקא דרינא דגס צניד יכול המוחזק לומר קי"ל
שאי פטור עכתי"ד עס. ועיי' צשו"ת חסד לצורהס
ס"י לי"ו שפסק דשכחה לא הוי אונס ולא פשיעה
אלא סוגג והציא כן צעס החורי ס"י לי"ע. וכ"כ
צמג"א ס"י גיי"ח שיק גי' ועיי' ש צצצ"י וצצרי"ג
ועיי' צמג"א ס"י הקכ"ז שיק וא"ו וס"י ק"ח ס"ק
י"א ועס צנתיצ חיים ולצוסי שרר ושע"ת שיק
י"צ וצשו"ת צית ילחק חלוי"ח ס"י י"ח:

יא ראונן ושמעון שוחפ"ס צמרי"ו. ופעם אחת שלא

הוא דלא פשע במה ששכחו דשכחה לא הוי פשיעה אלא שיש לחשוש אולי יש שליחות יד מצד אחר ולכן אם מאמינו שאין כאן שליחות יד אי"כ במה ששכחו הוא פטור מלשלם ובעיקר הדבר אי שכחה הוי פשיעה או לא עיי' רש"י ביצה טו שמא יפשע וביש"ש שם פ"ב סי' ו שו"ת שער אפרים סי' כח ושו"ת שבות יעקב ח"ב סי' קמח ובמג"א קח סי' קא פסק דשכחה לא הוי פשיעה

קום התהלך בארץ / הרב ציון עמ שכב

ומובא בעלון וישמע משה גליון טו פרשת מצורע תשע"ד מעשה באדם שנסע באוטובוס מירושלים לבני ברק וביקש ממנו אדם בתחנה שיטול עמו חבילה וכשיגיע לבני ברק ימתינו לו בתחנה ויקחו ממנו את החבילה אך הנוסע נרדם בנסיעתו וכשנתעורר ראה שכבר הגיע לתחנה שלו וקם בבהלה וירד מן האוטובוס ושכח את החבילה שביקשו ממנו ליטול עמו באוטובוס ובעל החבילה ניסה לאחר מכן לאתר את החבילה במחלקת האבדות של החברה ולא הצליח והחבילה אבדה כעת תובע בעל החבילה מן הנוסע את דמי החבילה וטוען שפשע בשמירתו ושומר חנם חייב בפשיעה.

הג"ר שלמה זלמן אולמן פסק שנוסע חייב לשלם דאדם מועד לעולם והשינה שישן באוטובוס ומחמתה שכח את החבילה נחשבת לפשיעה בשמירה והוסיף דמכיוון שידע שהוא עלול להירדם בנסיעה היה עליו להחזיק את החבילה בסמוך אליו באופן שבכל מקרה לא ישכחנה ויטלנה עמו.

אמנם לדעת הג"ר נפתלי נוסבוים והג"ר שמאי קהת הכהן גרוס אין כאן פשיעה כלל והנוסע פטור מלשלם דמה שנרדם בנסיעה אינו נחשב פשיעה לענין זה וזה דבר רגיל שאנשים נרדמים בעת הנסיעה ומה שטענו שהיה עליו להניח את החפצים בסמוך אליו באופן שלא ישכחם זו אינה טענה שהרי בוודאי לא קיבל על עצמו לשמור על חבילה זו יותר ממה ששומר על חפציו האישיים וכשם שמניח את חפציו בתא המטען ובתא שמעל המושבים כך יכול להניח את החפצים שקיבל לשמירה ובפרט אם מדובר בחבילה גדולה שאין רגילות להניחה אצלו ממש.

אמנם אם נתנו לו דבר קטן ויקר ערך כמו ארנק או קופסת תכשיטים יש לומר דהיה עליו להניחו אצלו ממש באופן שלא ישכחנו ובזה יש לחייבו משום פשיעה והגרש"ק הכהן גרוס הביא ראיה לפסק זה מהא דקי"ל בחושן משפט שגב דשומר שכר חייב באונס שינה ושומר חנם פטור הרי דשינה אינה נחשבת פשיעה לגבי שומר חנם וגם לגבי שכחה יש מחלוקת אי הווי פשיעה לגבי שומר חנם או לאו עיין פתחי חושן הלכות פקדון פ"ג ה"מ ובצירוף ב' סברות אלו י"ל המוציא מחבירו עליו הראיה ואין להוציא כסף מן השומר.

שו"ת מהרש"ם חלק ב סימן ק

ב"ה ה' תצוה תרנ"ט ברעזן להרב החריף ובקי וכו' מו"ה יחיאל לעהרר נ"י מבאביב :

מכתבו הגיעני וע"ד הדו"ד בראובן שנסע למכור סחורתו וגם סחורת שותפות וביקש ממנו לוי שיקח גם סחורתו וימכרנה ג"כ וכן עשה ומכר הכל ולקח הנאטען והניחם בדלוסקמא של עור והניחם בכיס שבמכנסים וכשבא לחצר הבאהן שעה מרובה לפני הליכתו פגע שם נער ריק ופוחז מוחזק לגנב והתחיל להתחבר עמו וגער בו בנזיפה שיסור ממנו מיראתו לבל יגנוב מעותיו וכאשר ישב שם מעט עיף ויגע הניח ראשו על אצילי ידיו על השלחן וחטפתו שינה ונגנב מעותיו ממנו :

הנה בדין נאטען אם דינם כממון לענין שמירה ושבועה כבר פשט המנהג בכל ב"ד לחייב עליהם שבועה ולחייב בשמירה... ובדין שינה אי הוי אונס כבר פסק הרשב"א והובא בנימוק"י פי' הפועלים דגבי ש"ש חייב גם בשינה ועתוס' ב"מ (דף מ"ב ע"א) ד"ה אמר שמואל וכו' באורך בזה וגם בא"ז הגדול בשו"ת שבסופו סי' תשע"ב הוכיח כן בכמה ראיות וע' בש"ך סי' רצ"ג בשם הרש"ל בזה ובש"ע סי' ש"ג ס"ב לדעת י"א גם בניים בעידנא דניימי אינשי חייב בש"ש ואף דקצת פוסקים ס"ל דפטור וע' תשו' גו"ר הספרדי חח"מ כלל א' סי' א' וסי' ב' דהמוחזק יוכל לומר קים לי דבאונס גמור פטור היינו בניים בעידנא דניימי אינשי כגון בלילה אבל בחצר הבאהן דשכיחי גנבי וגם עיניו ראו שם את המוחזק לגנב בודאי אינו אונס גמור ולפחות הי"ל לקשר הכיס שבמכנסים וכדומה או להניחם בחיקו בבגד הסמוך לבשר לכן אין שום צד לפטור כיון שהוא ש"ש. והנלע"ד כתבתי.